

מ"י 56603/09/20 - מדינת ישראל, באמצעות משטרת ישראל - חקירות תחנת מוריה, המבקשת נגד אלון הינדיירי, מאיר הינדיירי

בית משפט השלום בירושלים

מ"י 56603-09-20 מדינת ישראל נ' הינדיירי

בפני כב' השופט אילן סלע

מדינת ישראל באמצעות משטרת ישראל - חקירות תחנת מוריה, ע"י עו"ד המבקשת
קרן גודלשטיין

נגד

1. אלון הינדיירי

2. מאיר הינדיירי

ע"י ב"כ עו"ד חן הולנדר

המשיבים

החלטה

לפני בקשה לחילוט ערבויות והפקדות לפי סעיפים 51(א) ו-51(ג) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: "חוק המעצרים").

הרקע לבקשה וטענות הצדדים

1. ברקע לבקשה מעצרו של משיב 1 (להלן: "המשיב") ביום 9.09.20, במתחם ההפגנות ברח' בלפור, בשל חשד לתקיפה הגורמת חבלה של ממש. עם סיום חקירתו של המשיב בתחנת המשטרה, הנחה קצין החקירות ממ"ש רן מור על שחרורו של המשיב בתנאי ערובה עצמית על סך של 5,000 ₪ וערבות צד ג' על סך של 5,000 ₪. המשיב שוחרר בתנאים מגבילים נוספים, ביניהם, כך נטען, איסור כניסה למקום ההפגנה ברדיוס של קילומטר מהרחובות בן מימון, עזה, בלפור, וככר פריז למשך 15 ימים.

2. נטען, כי ביום 24.09.20, הפר המשיב את תנאי השחרור עת הגיע ונכח במקום בו נאסר עליו להיות נוכח, ובתוך כך איים על העיתונאי משה נוסבוים ועל חנן שרויטמן והתנהג באופן העלול להפר את שלום הציבור.

3. בשל כך, נתבקש לחלט את הערובות, הן של המשיב עצמו והן של מי שערב לשחרורו, משיב 2.

בתגובה לבקשה היו בפני ב"כ המשיבים מספר טענות.

4. ראשית טען, כי אין תוקף לכתב הערבות שעה שאין בנמצא דו"ח של הקצין הממונה, כמצוות סעיף 37 לחוק

המעצרים.

5. שנית טען, כי כתב הערובה שהוצג לעיונו של בית המשפט ועל פיו מבוקש לבצע את החילוט, אינו תואם את כתב הערובה עליו חתם המשיב ושעותק ממנו נמסר לו. בכתב הערובה שנמסר למשיב מודפס: "לא להיכנס ל - אחר מקום ההפגנה כמפורט לתקופה של 15 ימים". לעומת זאת, בכתב הערובה שבידי המבקשת ושהוצג לבית המשפט, ישנה תוספת בכתב יד בסמוך לאמור בה נרשם: "הרחקה מרדיוס קילומטר מהרחובות בן מימון, עזה, בלפור, ככר פריז" ובסמוך חתום י.פ. שהוא, ככל הנראה, השוטר שערך את כתב הערובה (יוסף פרקש). המשיב אינו חתום בסמוך לתוספת זו, ותוספת זו אינה מופיעה על גבי העתק כתב הערובה שנמסר למשיב. ממילא, נטען, תנאי זה אינו חלק מכתב הערבות והמשמעות היא כי המשיב לא הפר את תנאי שחרורו.

6. שלישית טען, כי המשיב לא הפר את התנאים, שכן הוא נעצר ביום 9.09.20, ובמועד בו הוא נכח ברח' בן מימון, ביום 24.09.20 שעה 21:20, חלפו כבר 15 ימי ההרחקה מהמקום. הוא אישר, כי אכן המשיב שוחרר וחתם על תנאי ההרחקה ביום 10.09.20, אך הוא טעה לחשוב כי מניין הימים הוא מיום 9.09.20. כראייה הצביע על כך, שהמבקשת עצמה ביקשה לתקן טעות סופר בעניין זה.

7. על כל אלו הוסיף ב"כ המשיבים, כי נוכח מגפת קורונה המשיבים אינם עובדים ומצבם הכלכלי אינו טוב.

8. בתגובה לטענות אלו טענה ב"כ המבקשת, כי המסמך המוכתר כ"כתב ערובה" הוא זה הממלא אחר דרישות החוק באשר לדו"ח מעצר בידי קצין ממונה שעליו לערוך במצוות סעיף 37 לחוק המעצרים. עם זאת, היא אישרה כי אין הוא ממלא אחר כל הפרטים הנדרשים להימצא בדו"ח מעצר בהתאם לחוק. ואולם, לדבריה, אין בפגם זה, ככל שקיים פגם, כדי לשמוט את התחייבות המשיבים בכתב הערובה. לכל היותר, הדבר יכול להוות שיקול בקביעת גובה הסכום שיחולט.

10. באשר לטענה השנייה נטען, כי המשיב ידע היטב על ההגבלה המפורטת בכתב יד, והתנאים המפורטים בכתב יד נמסרו לו. לאמור, המשיב ידע כי בהימצאותו במקום בו הוא היה ביום 24.09.20 הוא מפר את תנאי שחרורו.

דין והכרעה

11. סעיף 37 לחוק המעצרים קובע כי:

הקצין הממונה, שהחליט בענין מעצרו או שחרורו של חשוד, יערוך דוח בכתב, בציון שמו ובחתימתו; בדוח יפורטו לפיה ענין:

(1) שם העצור ופרטיו האישיים;

(2) התאריך והשעה שבה נעצר ושם השוטר שעצרו אותו;

(3) נסיבות המעצר, פרטיה עבירה והעובדות ששימשו עילה למעצרו;

(4) הפעולות שנעשו לגבי העצור לפי סעיף 25, בטרם הובא לתחנת המשטרה, שמות השוטרים

עמוד 2

שהשתתפו בהן והשעות שבהן הובצעו;

- (5) החלטות הקצין הממונה, בענין השחרור או המעצר, השחרור בערובה בתנאים או שלא בתנאים, אובענין נקיטת פעולות חקירה לפי סעיף 30, על נימוקיהן;
- (6) מילוי הדרישות של סעיפים 32 ו-33, שמוות מבצעה דרישות שמוות מקבליה הודעות;
- (7) פעולות החקירה שנעשו לפי סעיף 30 ושעת עשייתן;
- (8) אם הוגשה בקשה לאפשר לעצור להיפגש עם עורך דין, שם המגיש ומועד הפגישה; אם נדחתה הפגישה לפי סעיפים 34 ו-35 (א) עד (ד) - הנימוקים לכך;
- (9) דבריה העצור לפי סעיף 28.

12. ב"כ המבקשת טענה, כי "כתב הערובה" הוא דו"ח המעצר שמולא על ידי הקצין הממונה (במקרה זה על ידי שוטר שהוסמך לכך, בהתאם להוראת סעיף 25(ד) לחוק המעצרים). דא עקא, שהחוק מפרט בדיוק מה יש לכלול בדו"ח המעצר של הקצין הממונה (גם כשזה נערך על ידי שוטר שהוסמך לכך לפי סעיף 25(ד) כאמור, כמפורש באותו סעיף), גם במקרה של החלטה על שחרור בתנאים, ואין חולק כי "כתב הערובה" אינו כולל פרטים אלו. בין היתר אין הוא כולל את תאריך המעצר והשוטר שעצר את החשוד. אין הוא כולל את נסיבות המעצר והעובדות שישמשו עילה למעצר. ובעיקר, אין הוא כולל את נימוקי ההחלטה.

13. אין ספק, כי החלטת שחרור היא החלטה מהותית, שכן היא מגבילה את חרותו של החשוד, את זכות התנועה שלו ועוד זכויות יסוד. הסכמת החשוד לתנאים, אין בה כדי לפטור מהצורך בהנמקה, ולא מפירוט שאר הפרטים שהמחוקק הורה שיש לכלול אותם בדו"ח מעצר (הכולל כאמור גם החלטה על שחרור). בפרט, כשלא פעם, הסכמת החשוד לתנאים אינה נתונה ממש לבחירתו, שכן באי הסכמה לתנאים הוא עלול למצוא את עצמו מובא לבית המשפט לצורך שחרורו בתנאים או אף לבקשה להארכת מעצרו.

14. בית המשפט כבר גילה דעתו בעבר, כי לא ניתן לקבל מצב בו מוגבלת חירותו של אדם ללא הנמקה, ובכתב, כפי שנקבע בחוק, כשהוא שולל במפורש את האפשרות כי מסמך המוכתר כ"כתב ערובה" המפרט רק את התחייבותו של המשוחרר, גובה הערובה וזכותו של החשוד לערור על החלטה, ימלא אחר חובת עריכת דו"ח מעצר על ידי הקצין הממונה, גם במקרה של שחרור (ראו לעניין זה ב"ש (מחוז-ת"א) 90838/04 לוי נ' **משטרת מרחב ירקון** (פורסם בנבו, 29.03.04), שם הורה בית המשפט על בטלות החלטה לשחרור בערובה ללא הנמקה).

15. בנסיבות אלו, שעה שאין מחלוקת כי "כתב הערובה" במקרה זה אינו ממלא אחרי הפרטים המפורטים בסעיף 37 לחוק המעצרים, אין למעשה, החלטה של קצין ממונה בדבר השחרור בערובה, שעל פיה נחתו ערבויות המשיבים.

16. בשולי עניין זה אציין, כי ההחלטה אליה הפנתה ב"כ המבקשת (עמ"ת (מחוז-מרכז) 45444-11-18 **צבאן נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 3.01.19) עוסקת בעניין שונה לחלוטין, של חוסר של פרט כלשהו הנדרש לכתב הערבות, ולא באי קיומה של החלטת שחרור לפי הוראת סעיף 37 לחוק המעצרים שהיא הבסיס לחתימה על הערבות.

17. זאת ועוד. גם אם יש מקום לומר, כי העובדה שלא ניתנה החלטה כדין לפי סעיף 37 לחוק המעצרים, אין בה כדי להביא לבטלות הערבות באופן אוטומטי או לפגוע בתוקפה, ויש ליישם בעניין זה את הדוקטרינה של הבטלות היחסית, הרי שבמקרה זה, כתב הערבות לוקה בחסר לגופו של עניין. ואבהיר.

18. הנה כי כן, לא הייתה מחלוקת, כי כתב הערובה שנמסר למשיבים לא כלל את התוספת בכתב יד, תוספת המציינת את תנאי ההגבלה, שבשל הפרתם מתבקש לחלט את הערבות. מדובר בחלק המהותי ביותר של כתב הערבות - תוכן ההגבלה. פשיטא, כי הגבלה זו צריכה להיות בכתב. הימצאותה רק על גבי ההעתק שבידי המבקשת, בתוספת כתב יד, ככל הנראה של השוטר שרשם אותה, אינה יכולה לחייב את המשיב, וודאי לא את הערב (משיב 2). השוטר שהוסיף את המילים המתייחסים למקום ההגבלה, ידע שמדובר בתוספת שמצריכה חתימת אשרור על ידה, שכן הוא זה שכלל הנראה חתם בראשי תיבות על ידה את שמו "י.פ.". דא עקא, שבמקרה של שינוי שכזה, נדרשת בעיקר חתימתו של המתחייב, הם המשיבים, ולא של השוטר עורך ההתחייבות. התחייבות כספית אזורית, לא הייתה יכולה לחייב במקרה שכזה, על אחת כמה וכמה התחייבות שעניינה הגבלת חירותו ותנועתו של אדם, מכוח הדין.

19. המבקשת אמנם טוענת כי הדברים נכתבו על ידי השוטר בפני המשיבים, ושעה שאלו חתמו, התוספת הופיעה בכתב הערבות, אך אין כל ראייה לכך. אפשר שהדבר נאמר להם בעל פה ונוסף בעותק שנותר בידי המבקשת מאוחר יותר, שאם לא כן מדוע לא הוחתמו המשיבים לצד התוספת. ואולם גם לאפשרות שהדברים נאמרו למשיבים בעל פה אין ראייה של ממש.

20. המבקשת אמנם טוענת כראייה לכך שהמשיב אמר שעה שנתפס ביום 24.09.20 ברח' בן מימון כי הוא יודע שאסור לו להימצא במקום זה. ואכן, זו היא הראייה היחידה שיכולה לעמוד למבקשת במקרה זה. ברם, ראשית, איני סבור כי די בכך, שכן ייתכן והדברים נאמרו למשיב בעל פה. לעניין זה, הוראה חוקית הניתנת על ידי קצין ממונה אינה טובה יותר מצו שיפוטי שאכיפתו מתבקשת, לגבי נקבע כי הוא צריך להיות בעל תוקן ברור וחד-משמעי, וכי צוהלוקה בדו-משמעויות שבוערפול, או שמעויות ואינה נהירה דיהצורך, אין מפעילים כלפיה פרטו הליך שלבזיון בית המשפט, ולא הליך של הרשעה בעבירה של איקיום צו שיפוטי (ראו: ע"פ 517/06 מנור נ' KPMG Inc. (פורסם בנבו, 24.07.07); עפ"א 25672-12-10 גלבע נ' מ.י.ו.מ. לתכנון ובניה שורקות (פורסם בנבו, 27.04.11). על כן, בדומה לנאשם שכנגדו מוגשת תביעה בעבירה של איקיום צו שיפוטי, שיש להקפיד היטב על כלתגותו של הצו בהפרתו מואשם הנאשם, וספק בהבנתגבולותיו של הפסקה הדין - יזקק לזכות הנאשם, כך גם ביחס להוראת הקצין הממונה, המגביל כניסה לשטח מסוים כחלק מתנאי שחרור, עליו להיות ברור למי שנוטל את ההוראה לידו, ללא פרושודרוש (השוו: ר"ע 1/84 דוויק נ' ראש העיר ירושלים, פ"ד לח(1) 494 (1984)). הדבר נכון בפרט כאשר מדובר בתנאי שחרור המגבילים באופן מובהק זכויות יסוד של האזרח, כחירות וכחופש התנועה. קשה לקבל שהגבלתו תנועותיו של אדם, תעשה בדרך שכזו, בלי עריכת דוח בהתאם להוראות הדין המסמך את הפגיעה בזכויות, ובאופן בלתי מפורט, כשתוספת הנוגעת בלב הגבלת הזכות תרשם בכתב יד, על עותק אחד בלבד, מבלי שהיא תופיע על העותק שנמסר לידי מי שתנועותיו מוגבלות וכשתחיתתו אינה תומכת בתוספת זו.

21. שנית, ועיקר, הוא - כי ככל שהמבקשת מבקשת לסמוך טענותיה על דברי המשיב, הרי זה אמר עם מעצרו ביום 24.09.20 כי סבר שחמישה עשר היום חלפו.

22. ואכן, ככל שתקופת חמישה עשר הימים נמנים ממועד מעצרו של המשיב, ביום 9.09.20 בשעות הערב, הרי שתקופה זו הסתיימה ביום 23.09.20. אמנם, בפועל יש למנות את תקופת חמישה עשר הימים ממועד שחרורו של המשיב וחתימתו על כתב הערובה, היינו ביום 10.09.20 בשעות הבוקר המוקדמות, ואז התקופה הסתיימה בסוף יום 24.09.20 כשעתיים וחצי אחר מעצרו של המשיב. ואולם, יש רגליים לסברה של המשיב כי טעה במניין הימים כשספר אותם מיום מעצרו. אם מבקשת המבקשת להיבנות מדברי המשיב אודות תנאי שחרורו, מן הראוי היה שתקבל את דבריו באשר לכך כי טעה בתום לב באשר למניין הימים. לו היה המשיב נתפס במקום ממנו הורחק, יום לאחר הרחקתו, יומיים, שבוע, או עשרה ימים, היה מקום לשמוע את טענת המבקשת בעניין זה. ואולם, המשיב נתפס במקום רק כשעתיים וחצי לפני תום תקופת ההרחקה. בנסיבות אלו, יש יסוד לטענתו כי הוא טעה במניין הימים ולא עשה זאת בכוונה.

23. הנה כי כן, לא יכולה להיות מחלוקת באשר לחשיבות מוסד השחרור בערבות, שתכליתו לאפשר פגיעה קטנה ככל הניתן בחירותו של אדם טרם בירור אשמתו במשפט, ומאידך, להגן על האינטרס הציבורי במיצוי הדין עם נאשמים (ראו: בש"פ 7925/11 לוי' נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 27.06.12)). גם למפקחים, המתמנים על ידי בית המשפט, תפקיד מרכזי במימושה של האפשרות לשחרר אדם בתנאי ערבות. הערובה הכספית המוטלת עליהם כתנאי לשחרורו של נאשם, נועדה להבטיח כי המפקחים יעמדו בהתחייבות שנטלו על עצמם (ראו: בש"פ 1902/19 אביטן נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 2.06.19)).

24. ואולם, גם במקרה בו נוכח בית המשפט, על בסיס תשתית עובדתית מספקת, כי משוחרר בערובה הפר תנאי מתנאי השחרור, הדבר מסור לשיקול דעתו אם להורות על חילוט הערבות (סעיף 51(ב) לחוק המעצרים). במסגרת שיקול הדעת המסור לבית המשפט, בחילוט הערבות, כולה או חלקה, בית המשפט בוחן את מהות האישומים נגד החשוד או הנאשם, את חומרת ההפרה שבוצעה ובמידת מה אף את מידת האחריות של המפקחים להפרה (בש"פ 2823/19 גדמילוב נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 10.06.19)). בין התכליות הבולטות של חילוט ערבויות של צדדים שלישיים בולטת גם התכלית ההרתעתית (בש"פ 8163/12 אלון נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 9.11.12)).

25. לא נעלם ממני, שבמקרה זה מיוחסת למשיב מלבד עצם ההפרה של תנאי השחרור, גם עבירה נוספת של איומים, ואולם תשתית ראייתית לביצוע עבירה זו, לא הונחה בפני, והמבקשת היא זו שבחרה להגיש את בקשת החילוט בשלב זה, בטרם הובררו טענות אלו. כך או כך, גם ללא הפגמים הנזכרים בכתב הערובה, הרי שבמקרה זה, בשים לב לכך שההפרה נעשתה כשעתיים וחצי בטרם פקעו המגבלות, וכאמור, השתכנעתי כי הם נעשו בתום לב מצד המשיב, שטעה במניין הימים, כשלטעות זו היה בסיס, דבר המאין את הצורך בהרתעה, לא היה מקום להורות על חילוט הערבויות.

26. בסיכום, גם ללא כל פגם בכתב הערובה ובהוצאתו, בנסיבות העניין איני סבור כי היה מקום להורות על חילוט הערבות. מסקנה זו אך מתעצמת נוכח העובדה כי כתב הערובה חסר, וההגבלה שבו אינה מצויה בעותק שנמסר למשיב ונוכח העובדה כי נעדרת החלטת השחרור של הקצין הממונה, כפי שנדרש בסעיף 37 לחוק המעצרים.

הבקשה לחילוט הערבויות נדחית אפוא.

המזכירות תשלח ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, א' חשוון תשפ"א, 19 אוקטובר 2020, בהעדר הצדדים.